

**TRABAJO DE FINAL DE GRADO EN TRADUCCIÓN E
INTERPRETACIÓN**

TREBALL DE FI DE GRAU EN TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ

Departament de Traducció i Comunicació

TÍTULO / TÍTOL

**Llenguatge sexista en l'àmbit administratiu: el
problema de l'ús del masculí com a gènere no marcat.
Possibles solucions des de la traducció i la correcció de
textos**

Autor/a: Belén Cobo Kuonen

Tutor/a: Francisco José Raga Gimeno

Fecha de lectura/ Data de lectura: juny de 2019

Resumen/ Resum:

Avui dia, l'ús del llenguatge sexista és un tema de gran controvèrsia, així com els estudis feministes i de gènere que s'encarreguen de proporcionar noves alternatives a aquests problemes mitjançant guies i manuals de llenguatge inclusiu. Hi ha diverses opinions sobre el que es considera llenguatge sexista i sobre si la població en fa ús o no. Aquest Treball de Final de Grau s'emmarca en aquest context i pretén donar una major visibilitat de la dona en la realitat social en la qual vivim i apropar un llenguatge inclusiu i igualitari per poder expressar-la. A més a més, a partir de les pràctiques de traducció i correcció de textos realitzades al Servei de Llengües i Terminologia de l'UJI, es profunditzarà en l'àmbit administratiu, concretament en un organisme públic, com ho és una universitat, que ha de representar en els seus documents la totalitat de l'alumnat, professorat i altres professionals fent-se servir d'un llenguatge no sexista.

Així doncs, en aquest treball debatrem l'ús del masculí genèric que considerem el problema principal del llenguatge sexista. D'aquesta manera, aportarem altres alternatives del llenguatge inclusiu mitjançant exemples que ens ajudaran a adonar-nos del problema.

Després de concloure l'anàlisi, comprovarem que, si bé existeixen encara opinions en contra d'aportar un llenguatge inclusiu a la població perquè l'utilitze, aquest llenguatge igualitari és eficaç i no trenca cap norma gramatical del llenguatge. El llenguatge igualitari hauria d'estar a disposició de la ciutadania per poder reflectir la realitat social mitjançant la llengua, la qual admet totes aquestes possibilitats inclusives.

Palabras clave/ Paraules clau: (5)

Llenguatge sexista, llenguatge inclusiu, traducció i correcció, masculí genèric, àmbit administratiu

Full d'estil

Aquest Treball de Final de Grau s'ha redactat d'acord amb les normes d'estil del [Servei de Publicacions UJI](#).

Índex

1. Introducció	4
1.1 Justificació i motivació	4
1.2 Objectius	5
2. Marc teòric: llenguatge sexista, llenguatge igualitari i llenguatge administratiu.....	6
2.1 Definicions dels conceptes clau que envolten el llenguatge sexista	6
2.2 Discriminació en la llengua, causes i gènere gramatical	7
2.3 Llenguatge sexista. Problemes principals del seu ús i com es manifesta	9
2.4 Llenguatge administratiu. Definició i característiques	11
2.5 Llenguatge sexista en l'àmbit administratiu	12
2.6 Mesures oficials per tal d'evitar el sexisme en el llenguatge administratiu	14
3. Anàlisi pràctica del corpus d'exemples de llenguatge sexista	16
3.1 Metodologia	16
3.1.1 Procediment.....	16
3.1.2 Fases de la investigació	17
3.2 Anàlisi dels resultats	17
4. Conclusions	22
5. Bibliografia.....	24
5.1 Bibliografia de documents del corpus de llenguatge sexista	25
6. Annex: Corpus de llenguatge sexista	27

1. Introducció

1.1 Justificació i motivació

La motivació principal d'aquest treball resideix en l'interés personal pels temes que afecten la imatge de la dona i la seua exclusió en la realitat androcèntrica de la nostra societat. Aquesta situació de desigualtat que avui dia és un tema d'actualitat, fa que augmente el meu interès per aquests temes i per altres com ara els moviments feministes o la representació de la dona en l'administració pública. En aquest cas, el llenguatge sexista és, per a mi, un llenguatge injust que no admet expressar la realitat social, un llenguatge que no visualitza les dones i les exclou del seu diàleg.

Durant l'estada de pràctiques curriculars del grau de Traducció i Interpretació al Servei de Llengües i Terminologia de l'UJI, vaig descobrir que hi havia moltes errades de llenguatge sexista en els documents administratius, els quals haurien d'estar dirigits a tota la població universitària. De fet, un dels requisits del llenguatge administratiu és aportar un llenguatge inclusiu als documents. Llavors, perquè continuen havent aquestes errades?

Després de reflexionar sobre quin podria ser un tema idoni per al Treball de Final de Grau, vaig pensar que, després d'haver cursat l'itinerari jurídic i les pràctiques en el Servei de Llengües i Terminologia de l'UJI, l'ideal seria treballar els problemes del llenguatge sexista en l'àmbit administratiu, ja que com comentarem el meu tutor i jo, ens va sobtar la quantitat d'exemples que n'hi havia a l'hora de corregir i traduir els textos. Vaig decidir realitzar un corpus amb els exemples que vaig analitzar en els documents de les pràctiques, tant en valencià com en castellà, per tal de demostrar que encara s'usa un llenguatge sexista en l'àmbit administratiu. Abans que res, vaig elaborar una recerca d'informació sobre el marc teòric, en concret sobre publicacions que tractaven el tema del sexisme i el llenguatge igualitari. Hi havia fonts interessants de diversos autors i autores que parlaven del llenguatge, el gènere, el sexisme, els problemes que provoca i les solucions que es poden adoptar seguint els diversos manuals de llenguatge sexista que hi ha en aquest àmbit públic de l'administració.

Quan vaig decidir tractar el llenguatge sexista, sabia que anava a trobar opinions contràries i, per això, havia d'investigar totes les fonts possibles per estar-ne segura del que volia expressar. Seguidament, vaig apuntar-me a un curs impartit per la Fundació Isonomia de l'UJI, un espai formatiu que s'encarrega de promocionar la igualtat efectiva de dones i homes, que em va aportar informació rellevant i també va resoldre'm alguns

dels meus dubtes. Aquest curs em va fer reflexionar sobre molts dels problemes que vaig trobar en els documents administratius però, sobretot, em va proporcionar nova informació que em va ajudar a enfocar aquest treball.

Després de buscar la informació per al marc teòric i realitzar un corpus amb els exemples més destacats dels textos, vaig començar a treballar la part empírica. L'anàlisi havia de constar de les correccions i les traduccions de cadascun dels exemples de llenguatge sexista i proporcionar, alhora, una solució a aquest problema mitjançant un llenguatge igualitari.

El llenguatge igualitari és un pas cap endavant, una possibilitat de fer veure que les dones també estem representades en la llengua. També s'entén com un llenguatge que es pot fer servir per a totes les persones que necessiten expressar la realitat social com la vivim la totalitat de la població i no només com la viu la meitat d'aquesta.

1.2 Objectius

L'objectiu últim i principal d'aquest treball és analitzar els problemes de llenguatge sexista que hem trobat durant l'estada en pràctiques i donar-li la solució adient en cada cas, tenint en compte els criteris i manuals que usa l'UJI. Aquest treball pretén remarcar els problemes que avui dia hi ha en les institucions administratives que tracten tota mena de textos i demostrar que és un problema, aparentment simple, però real i constant que s'ha de tenir en compte. El propòsit, doncs, és corregir els errors que hem trobat i construir uns textos igualitaris per a ajudar a crear una nova realitat social.

2. Marc teòric: llenguatge sexista, llenguatge igualitari i llenguatge administratiu

En aquesta part del treball tractem d'explicar dos conceptes que són contraris però que, al mateix temps, formen part del nucli d'aquest. D'una part, expliquem què és el llenguatge sexista i, de l'altra, què és el llenguatge igualitari. Estem segurs que es tracta d'un tema d'actualitat que ens fa reflexionar d'una altra manera cada vegada que treballem amb un text escrit. Durant el treball tractem d'explicar què tenen a veure aquests dos conceptes amb l'àmbit administratiu, en el qual ens centrem, ja que és un àmbit públic i per tant, abraça tota la població sense excepcions. A banda, parlem d'altres conceptes que són necessaris per aconseguir un millor enteniment del treball que proposem. També parlem de la importància dels manuals de llenguatge inclusiu que al llarg del procediment hem consultat i que aporten solucions a aquests problemes de discriminació en la llengua i del seu funcionament, dels quals fem ús més tard en l'anàlisi pràctica.

2.1 Definicions dels conceptes clau que envolten el llenguatge sexista

Per poder situar el treball en un marc teòric començarem per definir i explicar alguns dels conceptes més importants que apareixeran al llarg de tot el treball. Escrig Gil, Sales Boix i Ortí Porcar (2016, 11) defineixen els conceptes clau següents que envolten el sexisme lingüístic perquè no puga haver-hi cap confusió. Quan parlem de sexe, parlem d'un «conjunt de trets biològics i naturals amb els quals es naix que estableixen la diferència entre mascle i femella». Però si parlem de gènere, parlem d'un «conjunt de comportaments socials, creences i valors associats a cada persona en funció del seu sexe biològic i que són independents d'aquest». No és el mateix si parlem de gènere gramatical, que és un «tret inherent a determinades paraules per a classificar els substantius en masculí i femení i els adjectius i determinants, per a establir-ne la concordança». Hem de saber diferenciar també el sexisme, que és un «tracte discriminatori que es dona a una persona en funció del seu sexe», del sexisme lingüístic, que és un «tractament diferencial en l'ús del llenguatge que es dona a les persones basat únicament en funció del seu sexe» (Escrig Gil, Sales Boix i Ortí Porcar 2016, 11).

Un altre concepte important a tenir en compte és el d'androcentrisme, del qual també parlarem perquè està associat al llenguatge sexista. Calero (1999, 9) el defineix d'aquesta manera:

En las sociedades patriarcales, los sistemas lingüísticos presentan una marcada óptica masculina, es lo que se llama *androcentrismo*. El androcentrismo supone que la medida de todas las cosas se toma de los varones y que, en el caso de que las mujeres sean consideradas, son tratadas siempre como una desviación o alejamiento de la norma, construida ésta sobre los patrones masculinos. El androcentrismo acarrea, sin duda, la infravaloración y hasta la ocultación de lo femenino; pero puede ir acompañado, además, de un componente misógino. Si se da esta última circunstancia, las mujeres no sólo no son tenidas en cuenta en lo que valen, sino que, además, son víctimas de un ataque frontal que pretende el descrédito y la subyugación.

No podem deixar de banda el concepte de llenguatge igualitari, ja que d'aquest treball n'és el nucli. Aquest concepte és clau per entendre el que s'explicarà durant aquest treball. Segons el *Manual de documents i llenguatge administratiu* de l'UJI (2009, 173), el llenguatge igualitari és un «llenguatge que evita les discriminacions que s'hi han produït tradicionalment, especialment l'ocultació de la dona pel llenguatge».

2.2 Discriminació en la llengua, causes i gènere gramatical

Històricament ha existit discriminació per raó de sexe, cosa que marcava més les diferències entre homes i dones pel fet de tenir un sexe o l'altre i creava una desigualtat notable en la societat. La tradicional discriminació de les dones té diverses manifestacions, però una d'aquestes es troba en el sistema lingüístic, ja que el llenguatge és un sistema de comunicació creat per l'ésser humà i en aquest cas amb una marcada òptica masculina (Calero 1999, 9). García (1994, en Fernández Martínez i Pedrero González 2007, 11) ho exemplifica de la següent manera:

La lengua que hablamos es, a la vez, un producto y una energía. Como producto, nos viene dado por las generaciones anteriores y nuestras posibilidades de modificarlo son bastante reducidas. Como energía, conforma nuestra mente en alguna medida. Nuestros pensamientos, para poder ser comunicados a otro, han de verterse primero en unos moldes predeterminados que están constituidos por el modo particular en que está estructurada la lengua que hablamos. De este hecho fundamental no nos damos cuenta, al igual que el miope no ve las gafas que le sirven para ver.

Com apunta Calero (1999, 9-10):

La sociedad española tiene una larga tradición patriarcal; en consecuencia, el español ha de presentar una perspectiva androcéntrica —en muchos casos heredada del latín— y es susceptible de poseer tintes misóginos.

En aquesta societat, l'home ha optat per la dominació, és a dir, per l'androcentrisme del llenguatge i ha creat un llenguatge que exclou la dona, que la sotmet a les normes

masculines assegurant-se d'exercir el control sobre els discursos, restringint la seua paraula i provocant la continuïtat d'unes actituds com ara la invisibilització i el silenci d'aquesta (Lozano 1995, 131). Sabem doncs, que el llenguatge és una eina poderosa i que segons com la fem servir provoquem unes conseqüències bones o roïnes. Com diu Jule (2018, 19) «language can be a source for good or a tool of oppression». Se suma a aquest aclariment la Conselleria de Benestar Social de la Generalitat Valenciana (2009, 9) i declara que «una de les manifestacions més notables d'esta desigualtat és la discriminació i ocultació de la dona en el llenguatge». Per tal d'evitar aquesta situació i contribuir a la igualtat d'oportunitats, caldrà allunyar-se dels estereotips i dels prejudicis androcèntrics.

D'altra banda, si parlem del gènere gramatical, s'agreuja el problema, ja que incideix directament en la designació del sexe. Calero (1999, 87-88) explica que «el género es un accidente gramatical al que se le atribuye un significado concreto: marcar el sexo del ser al que hace referencia la raíz de la palabra». I és que, com clarifica Jule (2018, 9), es crea confusió a l'hora de parlar de gènere i sexe i la societat té molt a veure:

For most people, our sex is determined by being born male or female. However, our gender refers to the ways in which masculinity and femininity are enacted; gender is a social construct, a set of behaviours, related to our sex but quite distinct from it. Our sex affects how we interact with the world because of what is linked to it (for example, the capacity to give birth) and what is associated with the linking of 'maleness' and 'femaleness' to those around us." [...] "Those born male are associated with, or perhaps are compelled to embody, behaviours that are perceived and understood as masculine, while those born female are associated with, or are compelled to embody, behaviours that are perceived and understood by society as feminine.

La realitat és que hi ha circumstàncies externes que han fet que creiem que el gènere gramatical (femení/masculí) està associat amb el sexe biològic (femella/masclle). Algunes d'aquestes són: la presència del gènere gramatical en les llengües occidentals, l'ús habitual del gènere femení per a anomenar a les femelles d'algunes espècies i el gènere masculí per als mascles d'aquestes espècies, l'ús dels mateixos adjectius, femení i masculí, per a designar d'una banda els diversos gèneres i de l'altra els sexes, el desconeixement per part dels parlants de l'estructura real del gènere gramatical o, per últim, l'existència en la llengua anglesa d'una mateixa paraula, *gender*, que designa tant el gènere gramatical com el sexe (Calero 1999, 88). De tota manera, el conflicte no naix pel fet de tenir en la llengua un gènere femení i un de masculí, sinó perquè només se li dóna valor genèric, globalitzador i universal a un sol gènere i l'altre es considera exclusiu i excepcional. A més del fet que el gènere femení es va constituir a partir del gènere

masculí (Calero 1999, 91). De fet, Calero (1999, 91) recalca que: «algo que servía para designar el sexo (realidad natural) acaba señalando *status* (realidad cultural)». Així doncs, la dona queda oculta a través de la llengua.

2.3 Llenguatge sexista. Problemes principals del seu ús i com es manifesta

La societat ha mantingut aquesta discriminació durant molt de temps fins al punt de normalitzar-la i, fins ara, es veu reflectida en el llenguatge que és una de les principals eines de comunicació dels éssers humans. Açò ocorre perquè, com explica el *Manual de documents i llenguatge administratiu* de l'UJI (2009, 173), el llenguatge «reflecteix la realitat social, descriu allò que veu; a mesura que la societat canvia, la llengua s'adapta a la nova realitat». Comparteix aquesta idea Lozano (1995, 76) que parla d'un reflex de la unió entre llenguatge i societat i de la variació que pot haver-hi entre les diferents comunitats. A més, Jule (2018, 19) clarifica el següent: «it is not just a reflection of society, but is involved in the construction and perpetuation of social realities». Si prestem atenció a les paraules de la Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència, Comissió Interdepartamental de Promoció de la Dona (1992, 3) coincideix que:

És un fet generalment acceptat que el llenguatge és un reflex de la societat que l'utilitza, alhora que serveix d'instrument de classificació i de percepció de la realitat per a aquesta societat. Per això, si en el nostre llenguatge s'adverteixen trets o actituds sexistes, això es pot interpretar com un indici que la societat en què ens inscrivim és una societat que afavoreix la discriminació, o que ho ha fet en èpoques passades. A més, si els canvis d'actitud no es tradueixen en canvis en la llengua, el suport del llenguatge pot facilitar que aquestes actituds es reproduueixin.

La Conselleria de Benestar Social de la Generalitat Valenciana (2009, 9) afegeix que:

El llenguatge, en estreta relació amb el nostre pensament, anomena i interpreta la realitat en què vivim. A més, reflecteix el que la societat és en cada moment, però al seu torn, va creant noves formes en virtut del que els seus parlants desitgen que siga la societat on viuen, en constant evolució d'acord amb els canvis que experimenta la humanitat.

I és que, aquesta evolució constant que viatja de la mà de la societat i els seus parlants deixa petjades en la realitat que vivim dia rere dia. Les connotacions d'aquesta discriminació en el llenguatge són significants i així ho destaca Varela (2017, 124):

Buena parte de la cultura del simulacro en la que vivimos respecto a la igualdad entre mujeres y hombres proviene del uso sexista del lenguaje, es decir, de su uso ideológico. Eso significa, como mínimo, errores en la comunicación. En castellano, por ejemplo, el uso del masculino como universal provoca que indistintamente atribuyamos a hombres y

mujeres características, derechos, bienes o situaciones que no les corresponden; invisibilización de las mujeres y asentamiento del androcentrismo —el hombre como medida de todas las cosas—.

Escrig Gil, Sales Boix i Ortí Porcar (2016, 13) també assenyalen els principals problemes que causa l'ús sexista del llenguatge i en donen alguns exemples:

Invisibilització i androcentrisme: S'oculta les dones o s'obstaculitza la seua identificació mitjançant, com a fórmula més comuna, l'ús sistemàtic del masculí com a genèric i model universal.

Els veïns del barri s'han quedat sense llum

Transmissió d'estereotips: Es manté la identificació d'homes i dones amb rols i papers tradicionalment assignats als uns i a les altres.

Les mares han de portar el control del calendari de vacunes

Falta de simetria: Es produeix per l'ús normalitzat i sistematitzat de fórmules que evidencien el distint tractament basat, únicament, en el factor del sexe de les persones.

La Caballé va actuar amb Josep Carreras

Tractament discriminatori: S'associa el femení amb valoracions pejoratives, despectives o vexatòries que oculten, fins i tot, formes de violència cap a les dones.

Aquesta assignatura és una maria

El llenguatge sexista es manifesta de moltes i diverses formes. Si volem corregir aquestes situacions, hem de saber detectar-les. Alguns dels usos més generals que podem trobar i hem d'evitar, com afegeixen Escrig Gil, Sales Boix i Ortí Porcar (2016, 14-17) són aquests:

Masculí com a genèric: ocorre quan s'usa termes masculins de manera genèrica, és a dir, incloent-hi en el seu significat les dones i els homes.

Falsos genèrics: es tracta de l'ús d'alguns substantius que pel seu ús comú han adquirit una doble funció (específica i genèrica), com ara la paraula home.

Salt semàntic: és la confusió semàntica que causa la conversió d'un masculí genèric en específic en frases contigües.

Asimetria en el tracte a dones i a homes: quan no es dóna un tracte equitatiu a dones i a homes.

Denominació sexuada: ocorre quan s'anomena als homes pel seu càrrec, ofici o professió però a les dones se les identifica abans pel seu sexe o per la seua relació i dependència d'un home que pels seus mèrits o identitat pròpia.

Aposicions redundants: ocorre quan es destaca la condició sexuada de les dones abans que altres qualitats més pertinents a l'assumpte que es tracta.

Ordre de presentació: ocorre quan s'interposa gramaticalment la forma masculina a la femenina.

Associacions lingüístiques pejoratives: ocorre quan es projecten paraules amb la connotació d'insult i menyspreu cap a les dones, creant un significat pejoratiu i que, de vegades, no tenen correlatiu masculí.

Buits lèxics: ocorre quan una paraula no té un corresponent dual per a referir-se a l'altre sexe.

Duals aparents i vocables ocupats: són termes que canvien el significat depenent si es refereixen a un sexe o a un altre. Els vocables ocupats es donen en algunes de les formes femenines de paraules dels càrrecs o professions perquè posseeixen un significat inferior o negatiu respecte de la forma masculina.

Després d'haver tractat el llenguatge sexista d'una manera general, ara parlarem d'aquest en l'àmbit administratiu escrit.

2.4 Llenguatge administratiu. Definició i característiques

Primer de tot, explicarem breument què és el llenguatge administratiu. En el *Manual de documents i llenguatge administratiu* de l'UJI (2009, 145) es defineix el llenguatge administratiu de la següent manera:

El llenguatge administratiu és un registre lingüístic formal que es caracteritza per usar una terminologia (culta, tècnica i unívoca) i una fraseologia específiques, i en part compartides amb altres llenguatges d'especialitat com el jurídic, l'econòmic o l'informàtic, sobre la base de la llengua estàndard. És el model de llengua que usa l'administració pública i amb la qual es confecciona la documentació administrativa, es redacten les lleis i normativa legal diversa, i es realitza la gestió pròpia de l'administració.

Entre les característiques principals del llenguatge administratiu destaca la unitat lingüística i documental, la uniformitat i la funcionalitat, és a dir, els textos han de ser pràctics i aconseguir que la transmissió d'informació siga eficaç i ràpida. La redacció del text ha de ser clara i ha de tenir un ordre lògic. Els textos han de ser comprensibles (tenint en compte qui són els destinataris) i no s'ha d'usar una fraseologia enrevessada. A més,

han de tenir una precisió semàntica i assequibilitat terminològica. Es prefereix un estil directe i la redacció d'oracions actives. En els temps verbals es reserva el temps futur per a accions que encara no s'han esdevingut, i no per substituir fets del present ni per expressar l'obligació i s'han d'usar les perífrasis corresponents i l'estil nominal. Destaca l'objectivitat i el sentit comú, s'ha de fer un ús correcte de la gramàtica i no s'han d'ometre els elements oracionals. En l'expressió lingüística s'han d'eliminar els termes i les expressions sexistes o amb connotacions discriminatòries. D'altra banda, els impresos han de ser fàcils d'emplenar. Cal també ser coherents en l'ús de convencions gràfiques (*Manual de documents i llenguatge administratiu* de l'UJI 2009, 146-154).

A l'hora d'escriure un text administratiu hem de tenir els trets principals d'aquest ben clars, és a dir, si aquest text té un contingut general, informatiu, etc. i quin és el seu receptor. Si la persona a la qual aquest text va destinat és una persona determinada, podem saber si es tracta d'un home o d'una dona, però si el destinatari és desconegut, com ocorre en els tipus de textos com ara convocatòries, disposicions oficials, informació de serveis o sempre que fan referència conjuntament a la ciutadania, no hem d'usar per a generalitzar aquest solament el masculí (Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència, Comissió Interdepartamental de Promoció de la Dona 1992, 19). El llenguatge que s'usa en els documents administratius no escapa a la visió esbiaixada que es dona de la realitat, així ho remarca la Conselleria de Benestar Social de la Generalitat Valenciana (2009, 33):

En l'Administració hi ha unitats caracteritzades per mantindre una relació intensa amb les ciutadanes i els ciutadans, raó per la qual la repercussió del llenguatge utilitzat en este àmbit és enorme. Ha d'administrar per a totes i tots de manera que la ciutadania s'hi reconega i es veja representada en els textos administratius.

És important que en aquest àmbit el llenguatge igualitari arribe no només als textos com a documents, sinó també als textos que apareixen en cartells, fullets, publicitat en general, incloent-hi també les imatges i les pàgines web que ofereix l'Administració pública.

2.5 Llenguatge sexista en l'àmbit administratiu

Moltes persones de la societat actual en la qual vivim pensen que ja no existeix aquesta desigualtat i que es tracta per igual l'home i la dona però, si fóra així, tampoc no s'hauria de reflectir ni fomentar el llenguatge sexista amb què s'expressa la societat (Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència, Comissió Interdepartamental de Promoció

de la Dona 1992, 3). Així ho reflecteix també la Conselleria de Benestar Social de la Generalitat Valenciana (2009, 9):

En el segle XXI s'ha aconseguit la igualtat formal entre dones i hòmens, però la realitat social és ben distinta i la dona continua trobant-se en una situació de clar desavantatge enfront de l'home. [...] El llenguatge que fem continua consolidant i transmetent valors, imatges, estereotips i costums que invisibilitzen i discriminen les dones.

El llenguatge sexista es troba en molts àmbits però en aquest treball ens centrarem concretament en l'àmbit administratiu. Aquest sexisme en el llenguatge segueix apareixent en la societat i una mostra n'és l'administració pública. La Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència, Comissió Interdepartamental de Promoció de la Dona (1992, 3) afirma que aquesta administració, «com a òrgan en què participen i està representada la totalitat de la població, ha d'evitar que el seu llenguatge reproduïxi els vells esquemes [...] en què la dona quedava totalment fora de consideració com a ciutadana de ple dret».

En aquest apartat destacarem alguns dels trets del llenguatge sexista que, en especial, hem de tenir en compte en l'àmbit administratiu. Segons Morelló (1998, 21), les principals pautes que s'han de tenir en compte a l'hora de redactar textos de caràcter administratiu són fer servir paraules sense marca de gènere quan no es conega el referent i adequar la salutació i el text a qui estiga adreçat. La Conselleria de Benestar Social de la Generalitat Valenciana (2009, 34-37) n'afegeix algunes més: un document tancat, com una carta o una notificació, s'ha de redactar de forma no sexista adaptant-ne el gènere que li corresponga. En canvi, un document obert ha d'usar una redacció amb fórmules que engloben ambdós sexes, com ara, genèrics, formes dobles o la reformulació de la frase. Quant al món laboral, s'utilitza sovint la forma masculina per a referir-se a les persones amb treball. No obstant això, els títols acadèmics oficials haurien de reflectir el sexe de qui els obté. Passa el mateix si parlem del nom d'associacions o col·legis professionals, l'ús igualitari de la llengua marca que la denominació ha de ser vàlida per a les dones i els homes que els formen. Per últim, quan es desconeix si la persona que ocupa un càrrec és home o dona, podem usar el nom de l'organisme o de la unitat administrativa al qual pertany. A més, així s'ha de fer quan tractem amb documents com instàncies o oficis. Al mateix temps, la Conselleria de Benestar Social de la Generalitat Valenciana (2009, 39) dóna unes recomanacions generals que podem fer servir quan redactem qualsevol text de caràcter administratiu:

Ofertes de treball, subvencions, convocatòries de beques i ajudes, convocatòries d'oposicions i concursos, així com la publicitat que se'n realitzi, es redactaran anomenant els dos sexes per mitjà de termes col·lectius, desdoblaments o doblats.

Hem d'esmentar el càrrec, el lloc, la professió o l'ofici en femení o masculí, en funció de la persona que en eixe moment estiga exercint-lo.

Quan es desconeix el sexe del personal, s'utilitzaran termes col·lectius, abstractes o genèrics, perífrasis, desdoblaments o barres.

En recomanacions i ordres hem d'usar estructures que eludisquen el subjecte.

En les retolacions usarem barres o genèrics si no coneixem el sexe. En cas contrari, farem la designació de forma específica segons hi corresponga.

L'ús de doblats i barres hem de limitar-lo a impresos o formularis oberts i encapçalaments.

En la publicitat, a més d'utilitzar un llenguatge igualitari, l'hem d'acompanyar amb imatges lliures d'estereotips sexistes.

2.6 Mesures oficials per tal d'evitar el sexisme en el llenguatge administratiu

En l'actualitat, un dels problemes més difícils de solucionar és com utilitzar de manera correcta el gènere gramatical quan ens referim a persones. Com diu Lledó (1992, 11) «el sexisme i l'androcentrisme en l'ús de la llengua només poden solucionar-se amb el canvi o l'eliminació de les estructures socials que en produeixen i en potencien aquesta utilització i no a l'inrevés». Per això, hi ha lleis sobre el llenguatge no sexista, com per exemple la Recomanació de 21 de febrer de 1990 del Consell de Ministres de la Unió Europea. Eliminació del llenguatge sexista, la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, o la Llei 4/2012, de 15 d'octubre, de la Generalitat, per la qual s'aprova la Carta de Drets Socials de la Comunitat Valenciana. Així doncs, es pensa que ja hem assolit la igualtat que ens pertany per dret i per llei, i que ja no hi ha discriminació sexual, però no és així. És cert que la situació és més favorable que fa cent anys però encara no hem arribat a aquest punt tan important per a la societat i queda un llarg trajecte per a aconseguir-ho.

Aquest any la Xarxa Vives ha introduït un nou llibre per poder redactar textos igualitaris en català, castellà i anglès. Aquesta obra s'ha publicat en format digital i es pot descarregar gratuïtament. Aquesta és una de les propostes que ens ajudaran a trobar estratègies lingüístiques per visibilitzar la igualtat entre homes i dones en els textos que escrivim. La societat demana canvis i aquests manuals han sigut creats per a conscienciar tothom de les propostes i solucions del llenguatge no sexista que es poden utilitzar per a canviar la situació de discriminació en el llenguatge. No tots els procediments que presenten aquests manuals i criteris són igualment vàlids, depèn dels criteris de

funcionalitat o de l'estil del text que tractem. Llavors, hi ha diferents possibilitats que es poden elegir en cada cas respectant sempre el llenguatge igualitari. Per tal de solucionar aquest problema, s'ha utilitzat al llarg dels anys l'encara normalitzat ús del masculí com a genèric, però tenint en compte que la precisió és una de les característiques desitjables del llenguatge administratiu, no és una de les millors opcions per evitar aquesta discriminació i es considera problemàtic (Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència, Comissió Interdepartamental de Promoció de la Dona 1992, 3). A partir d'aquest treball trobarem que hi ha moltes més possibilitats. Tanmateix, el primer que hem de fer sempre és reconèixer la discriminació sexual del llenguatge en cada text que tinguem a les mans.

3. Anàlisi pràctica del corpus d'exemples de llenguatge sexista

Durant l'estada en pràctiques del grau de Traducció i Interpretació realitzades en el Servei de Llengües i Terminologia de l'UJI, trobarem al llarg de les traduccions i correccions dels documents un problema molt significatiu del llenguatge administratiu. Es tractava de l'ús del masculí com a genèric. Després d'analitzar amb profunditat aquesta errada vam veure que hi havia diversos exemples que es podien millorar mitjançant guies i manuals no sexistes per tal de no fer ús del llenguatge sexista. Arran d'aquests exemples vam elaborar un corpus i, finalment, decidirem utilitzar-ho per a dur a terme el Treball de Final de Grau. Llavors, ens centràrem en l'ús del llenguatge sexista en l'àmbit administratiu i tractàrem el problema que suposa l'ús del masculí com a genèric.

En aquest apartat explicarem, en primer lloc, quines pautes hem seguit per a realitzar la nostra investigació i com hem analitzat el problema del masculí com a genèric. Per complementar aquesta investigació, comentarem el corpus que hem creat a partir dels exemples que reflecteixen un problema de llenguatge sexista i justificarem la solució que seguidament proporcionarem. Per últim, comentarem les conclusions a les quals hem arribat.

3.1 Metodologia

3.1.1 Procediment

En aquest treball realitzarem una comparació dels exemples escrits de llenguatge sexista, tant en castellà com en valencià, que hem trobat al llarg de les pràctiques que hem realitzat al Servei de Llengües i Terminologia de l'UJI. L'anàlisi constarà dels exemples d'ús del masculí com a genèric que hem trobat als documents que vam analitzar durant les pràctiques i les solucions que aporta l'UJI basant-se en un manual específic. D'acord amb això, hem recollit en un corpus tots els problemes que hem anat trobant a l'hora de traduir els documents i els hem classificat per tipus de solucions a partir del *Manual de documents i llenguatge administratius* que utilitza l'UJI. No obstant això, com aquest treball té una extensió limitada, només inclourem dins del treball els exemples més representatius per a cada tipus de solució. La resta del corpus que hem analitzat es podrà consultar en l'annex que s'inclou en el treball. A més, mostrarem una proposta de traducció dels exemples que hem elegit.

3.1.2 Fases de la investigació

La feina de les pràctiques era la de corregir i traduir els documents que el supervisor de l'empresa em proporcionava. Treballàvem amb textos d'àmbit administratiu molt diversos: formularis, normatives, protocols, contractes, menús, convocatòries, discursos, resolucions... Es tractava d'un treball autònom però corregit pel supervisor que es prestava a solucionar els dubtes i problemes que sorgien. Després de detectar el problema del llenguatge sexista i analitzar-lo, vam elaborar un corpus amb els exemples més significatius dels textos i utilitzar-lo per al TFG. A continuació, vam crear un quadre amb els exemples de l'ús del masculí com a genèric, el seu text original, la correcció, la traducció i la referència del document en el qual es trobava. Aquest corpus s'anava completant a mesura que trobàvem més exemples i els corregíem. Després de buscar, seleccionar i redactar la informació per al marc teòric, vam organitzar els exemples del corpus en tipus de solucions que trobàvem, ja que el *Manual de documents i llenguatge administratiu* aporta les alternatives que es poden adoptar per a produir textos administratius igualitaris. Primerament, detectàvem l'exemple de llenguatge sexista que es trobava en el text original i el corregíem en la llengua en la qual es trobava (de vegades castellà i de vegades valencià) basant-nos en el manual que usa l'UJI. Seguint aquest manual, l'assignàvem un tipus de solució. Finalment, féiem la traducció d'aquest mateix exemple, originant un text meta amb un llenguatge no sexista (de vegades en castellà i de vegades en valencià). Amb tota aquesta informació, procedirem a extraure les conclusions i redactar-les.

3.2 Anàlisi dels resultats

En aquest apartat analitzarem el corpus dels exemples més importants de llenguatge sexista, aportarem una traducció final i comentarem la solució que adoptem en cada cas. La resta d'exemples que han sigut analitzats es poden consultar en l'annex. Tot i que hi ha diverses formes de llenguatge sexista en l'àmbit administratiu, només hem remarcat un problema reiteratiu de l'ús del masculí com a genèric, és a dir, com a gènere no marcat. En total hem detectat 76 exemples de llenguatge sexista d'aquest tipus. Encara que en les pràctiques, de vegades, només es corregia o es traduïa un document i no les dues tasques, hem decidit completar-ho pel nostre compte seguint les indicacions i el manual de l'UJI. Així doncs, explicarem els tipus de solucions de llenguatge igualitari que ofereix aquest manual, i afegirem algun dels exemples del corpus que hem elaborat.

Aquest manual (*Manual de documents i llenguatge administratiu* de l'UJI 2009, 174-180) ofereix diverses possibilitats per fer un ús no sexista del llenguatge, com ara l'ús de noms col·lectius en sentit genèric. Si es refereixen a persones, es pot substituir un substantiu amb marca sexista per un sintagma introduït pel mot *persona* més l'adjectiu adient. També es pot emprar la perífrasi *la persona responsable de o conjunt de*. Es pot observar en l'exemple (1).

(1)

Tipus de solució:	Noms col·lectius en sentit genèric i dobles formes
Exemple:	Dirigidas en las empresas, a los trabajadores y profesionales y a las Instituciones. [16]
Correcció:	Dirigidas en las empresas, al personal laboral y a los y las profesionales y a las Instituciones.
Traducció:	Dirigides en les empreses, al personal laboral i als i les professionals i a les institucions.

Si es refereixen a organismes, institucions i serveis cal emprar termes col·lectius per a designar òrgans unipersonals. El que importa és el càrrec com a institució, més que la persona que l'ocupa. Però també es pot usar la doble forma completa o la perífrasi abans nomenada. A més, la llengua disposa d'una sèrie de paraules de significat col·lectiu que poden evitar la connotació sexista dels escrits com ocorre en l'exemple (2).

(2)

Tipus de solució:	Noms col·lectius en sentit genèric
Exemple:	Excepcionalmente, el Rector, como órgano de contratación, podrá autorizar por razones justificadas la modificación de estos porcentajes. [28]
Correcció:	Excepcionalmente, el rectorado, como órgano de contratación, podrá autorizar por razones justificadas la modificación de estos porcentajes.
Traducció:	Excepcionalment, el rectorat, com òrgan de contractació, podrà autoritzar per raons justificades la modificació d'aquests percentatges.

També es pot trobar l'ús de dobles formes, masculina i femenina, especialment en formularis i en textos administratiu oberts. Una possibilitat és fer constar els dos gèneres només en el nucli gramatical, i deixar la resta de partícules amb la concordança habitual. Es pot observar en l'exemple (3).

(3)

Tipus de solució:	Dobles formes i noms col·lectius en sentit genèric
Exemple:	Pueden acceder a un estudio de formación continua los titulados, los profesionales y los estudiantes. [31]
Correcció:	Pueden acceder a un estudio de formación continua los titulados y tituladas, los y las profesionales y el estudiantado.
Traducció:	Poden accedir a un estudi de formació contínua els titulats i titulades, els i les professionals i l'alumnat.

És possible també ometre el terme conflictiu com ocorre en els exemples (4) i (5).

(4)

Tipus de solució:	Omissió
Exemple:	Incremento de places en el grau en Infermeria a la Universitat Jaume I a partir del curs 2018/19: 60 estudiants. [12]
Correcció:	Increment de places en el grau en Infermeria a la Universitat Jaume I a partir del curs 2018/19: 60 places.
Traducció:	Incremento de plazas en el grado en Enfermería en la Universitat Jaume I a partir del curso 2018/19: 60 plazas.

(5)

Tipus de solució:	Omissió
Exemple:	Dotació econòmica, requisits dels docents o investigadors i altres condicions. [60]
Correcció:	Dotació econòmica, requisits i altres condicions.
Traducció:	Dotación económica, requisitos y otras condiciones.

I si apliquem les dobles formes, podem fer l'addició de la terminació femenina a la masculina o l'addició de la forma femenina completa a la masculina. Però, l'ús de les dobles formes, sense abreujar i coordinades s'usa més, perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori. Tot i això, aquest recurs resulta inadequat si es repeteix molt a l'interior del text. Si els substantius són de gènere diferent, els adjectius i els participis que l'acompanyen han de concordar en masculí plural, d'acord amb la normativa actual. Es pot observar en l'exemple (6).

(6)

Tipus de solució:	Dobles formes
Exemple:	Especialización de titulados universitarios oficiales. [14]
Correcció:	Especialización de titulados y tituladas universitarios oficiales.
Traducció:	Especialització de titulats i titulades universitaris oficials.

Hi ha, també, construccions més neutres i altres recursos lingüístics com ara construccions menys personalitzades, l'ús del *vós* en lloc de *vosté* perquè permet unificar

el tractament de persones de sexe diferent i, d'altra banda, l'ús de la passiva reflexa, oracions impersonals o el canvi de la redacció en la pronominalització de manera que es mantinga el sentit però s'evite la marca sexista.

Quant al gènere i les professions, càrrecs i oficis cal seguir el que diuen els diccionaris normatius que clarament afavoreixen el gènere dels oficis, professions i càrrecs d'acord amb el sexe de la persona que els exerceix. Normalment s'afegeix el morfema corresponent al terme masculí però en els casos invariables normalment és un article el que adscriu el terme a un sexe o a un altre, com s'observa en l'exemple (7).

(7)

Tipus de solució:	Mot invariable en professions, càrrecs i oficis.
Exemple:	Aprobación formal por el responsable funcional del promotor. [42]
Correcció:	Aprobación formal por el o la responsable funcional del promotor.
Traducció:	Aprovació formal pel o la responsable funcional del promotor.

Hi ha casos, però, en què no es poden efectuar els canvis que volem. Això succeeix quan, per exemple, un autor o autora ha firmat el text. Aquest no es podria modificar perquè està signat, com s'observa en l'exemple (8).

(8)

Tipus de solució:	Text firmat per l'autora
Exemple:	Al final todo el relato es un gran ejercicio de mezcla de las obras e imaginarios de otros autores que no consiguen hacer brillar las interpretaciones. [65]
Correcció:	Al final todo el relato es un gran ejercicio de mezcla de las obras e imaginarios de otros autores que no consiguen hacer brillar las interpretaciones.
Traducció:	Al final tot el relat és un gran exercici de mescladissa de les obres i imaginaris d'altres autors que no aconsegueix fer brillar les interpretacions.

D'altra banda, no es poden modificar alguns termes que constitueixen un nom que no varia, com s'observa en l'exemple (9).

(9)

Tipus de solució:	Apartat d'un contracte
Exemple:	Trimestralmente deberá publicarse en el perfil de contratante de la Universidad (perfil que debe estar alojado en la Plataforma de Contratación del Sector Público), la siguiente información: [46]

Correcció:	No es corregeix.
Traducció:	Trimestralment s'haurà de publicar en el perfil del contractant de la Universitat (perfil que haurà d'estar allotjat a la Plataforma de Contractació del Sector Públic), la següent informació:

Després d'analitzar el corpus i les solucions del manual de manera detallada, hem arribat a les següents conclusions:

Pel que fa al tipus de solució de l'ús de noms col·lectius en sentit genèric destaquem que és una solució vàlida i que s'usa freqüentment, ja que és l'alternativa més senzilla i no presenta cap problema a l'hora d'incorporar-la a un text. D'altra banda, l'ús de dobles formes, masculina i femenina és l'opció més utilitzada perquè possiblement és una manera ràpida d'expressar el llenguatge inclusiu i al mateix temps és un recurs òptim. Per últim, la solució del gènere i les professions, càrrecs i oficis és menys freqüent per la mancança de l'ús normalitzat del femení en aquest àmbit. Hi ha exemples que utilitzen diverses solucions de les anomenades anteriorment per poder corregir el llenguatge sexista. No obstant això, hi ha altres exemples que mostren que, de vegades, no es pot modificar el llenguatge sexista perquè usa fraseologia específica d'un document oficial o perquè l'autor o autora del text utilitza aquest masculí genèric deliberadament.

Aquest llarg procés d'anàlisi ens ha demostrat que el problema de l'ús del masculí com a genèric es presenta en abundància en la majoria dels documents administratius. També podem afirmar amb certesa que les solucions que es poden aportar són diverses i vàlides.

4. Conclusions

Malgrat que la societat demana canvis i comença a conscienciar-se del problema de desigualtat que reflecteix l'ús del llenguatge no inclusiu, veiem com aquest corpus presenta nombrosos exemples en els quals es projecta aquest llenguatge sexista. I és que els canvis no es produiran si no lluitem en contra d'aquesta situació i lluitem per fer visible a la dona en el llenguatge i deixem de mantenir-la oculta sota la discriminació sexista provocada per una estructura patriarcal i androcèntrica del món i reflectida al llarg d'aquests anys. L'única manera de canviar aquesta situació és fent que la societat reflexione i siga conscient d'adoptar un llenguatge igualitari a l'hora de parlar o escriure. Perquè, com ja hem dit abans, la llengua no és sexista, ho és l'ús que se'n fa d'aquesta.

Encara que s'hi poden identificar diversos problemes de llenguatge sexista en l'àmbit administratiu, el que més destaca és l'ús del masculí en sentit genèric. Això ocorre perquè està molt arrelat a l'inconscient lingüístic de les persones i no ens adonem, quan l'usem, de la invisibilització i l'ocultació que estem fent de les dones en el llenguatge. Al mateix temps, el recurs més utilitzat per fer front a aquest problema és l'ús de noms col·lectius en sentit genèric, perquè complica menys les estructures sintàctiques dels textos. A l'hora d'utilitzar qualsevol dels recursos esmentats, cal que no es violente l'estructura mateixa de la llengua i les normes que la regeixen respectant la naturalitat en l'expressió, l'eficàcia i adequació de la combinació i la normativa lingüística. A més, les solucions que s'han proposat no resolen tots els casos de llenguatge sexista. En cada cas s'optarà per l'alternativa més convenient i adequada. En els textos escrits sempre s'aplicarà, per ordre de preferència, el recurs de col·lectius i genèrics, l'ús de les dobles formes i per últim, estructures menys personalitzades. Com hem vist, es poden usar distintes alternatives per tal de mantenir un llenguatge igualitari adient. També cal recordar que l'ús de les dobles formes resulta inadequat si es repeteix molt a l'interior del text, ja que dificulta la lectura de manera considerable. A més, hi ha vegades en què els exemples que ens trobem no es poden modificar, però es tracta de situacions puntuals, com passa per exemple en els textos firmats per un autor o autora. La majoria de casos es poden modificar d'una manera o altra. Si ens fixem en els tipus de textos en els quals es basa el nostre corpus, podem veure que el tipus de text que més llenguatge sexista conté és el de normatives, això és perquè aquests documents s'adrecen a tothom i generen usos inadequats de llenguatge sexista (majoritàriament l'ús de termes masculins en sentit genèric) que cal evitar.

Cal remarcar que hi ha diversos manuals que proporcionen aquestes i altres formes de llenguatge igualitari, però, aquests, sempre es nodreixen dels manuals anteriorment publicats. Llavors, qualsevol manual que decidim adoptar serà una bona opció per combatre el llenguatge sexista i aportar textos escrits de caràcter igualitari, sempre que es respecte la normativa lingüística, es tinguin en compte els criteris d'economia i funcionalitat, exactitud i precisió i procurant que no puga haver-hi una possibilitat d'equívoc a l'hora d'interpretar un text pel fet d'haver usat algun recurs de llenguatge no sexista.

En definitiva, després d'haver cursat l'assignatura de pràctiques de Traducció i Interpretació al Servei de Llengües i Terminologia de l'UJI, hem vist com encara en aquest àmbit administratiu tan important com és una universitat, hi ha molts problemes de llenguatge sexista en els textos que produeix. Com ja hem explicat, l'àmbit administratiu abraça tota la ciutadania, per tant, ha d'utilitzar un llenguatge inclusiu en els seus textos que evite la discriminació i sobretot l'ocultació de la dona que s'ha produït durant tants anys. L'administració pública està sotmesa tant com a les bases democràtiques com a les lleis i ha de fer tot el possible per aconseguir que la societat a la qual es dirigeix es reconega en el seu discurs, i per això és tan necessari l'ús del llenguatge igualitari. Cal canviar la realitat social per la qual es reflecteix la discriminació sexual que alhora es projecta en els textos. Si les persones i les mentalitats no emergeixen distincions discriminatòries, la llengua tampoc ho farà.

5. Bibliografia

Calero Fernández, Mª Ángeles. 1999. *Sexismo lingüístico. Análisis y propuestas ante la discriminación sexual en el lenguaje*. Madrid: Narcea.

Conselleria de Benestar Social. Generalitat Valenciana. 2009. *Igualtat, Llenguatge i Administració: propostes per a un ús no sexista del llenguatge*. València: Generalitat.

Departament de la Presidència, Comissió Interdepartamental de Promoció de la Dona. 1992. *Indicacions per evitar la discriminació per raó de sexe en el llenguatge administratiu*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

Escrig Gil, Gemma, Anna Sales Boix i Mª José Ortí Porcar. 2016. *Guia de tractament no sexista del llenguatge administratiu*. Castelló de la Plana: Fundació Isonomia -Universitat Jaume I.

Fernández Martínez, Pilar y Amalia Pedrero González (coord.) 2007. *La mujer y la sociedad de la información: ¿Existe un lenguaje sexista?* Biblioteca de Ciencias de la Comunicación. Madrid: Fragua.

García Costa, Ismael. 2015. *Normativa de donación del cuerpo para la ciencia médica*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

García Meseguer, Álvaro. 1994. *¿Es sexista la lengua española? Una investigación sobre el género gramatical*. Barcelona: Paidós.

Jule, Allyson. 2018. *Speaking up: Understanding Language and Gender*. Bristol: Multilingual Matters.

Lledó, Eulàlia. 1992. *El sexisme i l'androcentrisme en la llengua: anàlisi i proposta de canvi*. Institut de Ciències de l'Educació. Col·lecció Quaderns per a la coeducació. Universitat Autònoma de Barcelona. El Tinter S.C.C.L.

Lozano Domingo, Irene. 1995. *Lenguaje femenino, lenguaje masculino. ¿Condiciona nuestro sexo la forma de hablar?* Madrid: Minerva Ediciones.

Morelló I Izquierdo, Empar. 1998. *Criteris lingüístics per a un ús no sexista del llenguatge*. Gandia: Oficina de Promoció i Ús del Valencià. Ajuntament de Gandia.

Universitat Jaume I, Servei de Llengües i Terminologia. 2009. *Manual de documents i llenguatge administratiu*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

Varela, Núria. 2017. *Cansadas: Una reacció feminista frente a la nueva misoginia*. Barcelona: B, S. A.

Xarxa Vives d'universitats. 2019. *Criteris multilingües per a la redacció de textos igualitaris*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

5.1 Bibliografia de documents del corpus de llenguatge sexista¹

Universitat Jaume I. 2017. *Acord de col·laboració entre la Conselleria de sanitat universal i salut pública, la Conselleria d'educació, investigació, cultura i esport i la Universitat Jaume I, pel que se regula la integració dels estudis del grau en infermeria que s'imparteixen en l'escola de l'hospital general universitari de Castelló a la Universitat Jaume I*. València.

Universitat Jaume I. LOPD, *Clàusula*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

Universitat Jaume I. 2018/19. *Convocatòria d'ajudes a la innovació educativa de la Universitat Jaume I del curs 2018/19*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

Universitat Jaume I. 2016/17. *Evaluación de la actividad docente*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

Universitat Jaume I. 2018. *Expressions d'interès per part de departaments universitaris per a la convocatòria 2018 d'ajudes Beatriz Galindo*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

Universitat Jaume I. 2018. *Instrucción para la tramitación de los expedientes de contratos menores conforme a la ley 9/2017, de 8 de noviembre, de contratos del sector público*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

---

¹ Es tracta de documents interns proporcionats pel Servei de Llengües i Terminologia de l'UJI.

Universitat Jaume I. 2017. *Intervenció del rector, Vicent Climent Jordà, en el solemne acte d'obertura del curs acadèmic 2017/2018*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

Universitat Jaume I. 2018. *Marc de govern de bones pràctiques en la gestió del procés tecnològic a la Universitat*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

Universitat Jaume I. 2017. *Normativa d'avaluació dels estudis oficials de grau i màster de la Universitat Jaume I*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

Universitat Jaume I. 2015. *Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

Universitat Jaume I. *Objetivos y competencias SET cerebro*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

Universitat Jaume I. 2018. *Programa de suport a les activitats d'investigació i d'innovació i transferència del PDI de la Universitat Jaume I*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

Universitat Jaume I. 2019. PMP, *Quién te cantará*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

Universitat Jaume I. 2017. PMP, *Una mujer fantástica*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

6. Annex: Corpus de llenguatge sexista

Aquest és el corpus complet dels exemples de llenguatge sexista que hem analitzat durant el treball amb les correccions, traduccions i tipus de solucions que adoptem en cada cas.

Número d'exemple	Exemple de llenguatge sexista	Tipus de solució que adoptem segons el <i>Manual de documents i llenguatge administratiu</i>	Correcció	Traducció	Referència
1	Vicectors/es d'altres universitats	Aquest ús es recomana en formularis i en textos administratius oberts en què el ciutadà o la ciutadana ha d'emplenar buits, però no es poden emprar en textos seguits. Cal usar l'addició de la forma femenina completa a la masculina	Vicectors / vicectorses d'altres universitats	Vicerrectores / vicerrectoras de otras universidades	Intervenció del rector, Vicent Climent Jordà, en el solemne acte d'obertura del curs acadèmic 2017/2018.
2	Degans i degana i directors/es de centres	Falta de coherència. Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	Degans i degana i directors i directoras de centres	Decanos y decanas y directoras y directoras de centros	Intervenció del rector, Vicent Climent Jordà, en el solemne acte d'obertura del curs acadèmic 2017/2018.
3	Senyores i senyors, amigues, amics	Falta de coherència	Senyores i senyors, amigues i amics	Señoras y señores, amigas y amigos	Intervenció del rector, Vicent Climent Jordà,

					en el solemne acte d'obertura del curs acadèmic 2017/2018.
4	Habilitar a los estudiantes	Cal usar col·lectius en sentit genèric en aquest cas referit a persones	Habilitar al alumnado	Habilitar l'estudiantat	Objetivos y competencias SET cerebro
5	Como investigadores competentes	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	Como investigadores y investigadoras competentes	Com a investigadors i investigadores competents	Objetivos y competencias SET cerebro
6	Las competencias profesionales de los estudiantes de ciencias de la salud	Cal usar col·lectius en sentit genèric en aquest cas referit a persones	Las competencias profesionales del alumnado de ciencias de la salud	Les competències professionals de l'estudiantat de ciències de la salut	Objetivos y competencias SET cerebro
7	Se persigue que los estudiantes adquieran los conocimientos	Cal usar col·lectius en sentit genèric en aquest cas referit a persones	Se persigue que el alumnado adquiera los conocimientos	Es persegueix que l'estudiantat adquirisca els coneixements	Objetivos y competencias SET cerebro
8	Guion: Sebastián Lelio, Gonzalo Maza	Falta de coherència.	Guion: Sebastián Lelio y Gonzalo Maza	Guió: Sebastián Lelio i Gonzalo Maza	PMP - Una mujer fantástica
9	Intérpretes: Daniela Vega, Francisco Reyes, Luis Gnecco, Aline Küppenheim,	Cal usar col·lectius en sentit genèric en aquest cas referit a organismes,	Interpretación: Daniela Vega, Francisco Reyes, Luis Gnecco, Aline Küppenheim y	Interpretació: Daniela Vega, Francisco Reyes, Luis Gnecco, Aline Küppenheim i	PMP - Una mujer fantástica

	Amparo Noguera	institucions i serveis o càrrecs	Amparo Noguera	Amparo Noguera	
10	Facilitarà la realització de les pràctiques clíniques dels estudiants del grau en Infermeria	Cal usar col·lectius en sentit genèric en aquest cas referit a persones	Facilitarà la realització de les pràctiques clíniques de l'estudiantat del grau en Infermeria	Facilitará la realización de las prácticas clínicas del estudiantado del grado en Enfermería	Acord integració infermeria
11	Es nomenarà Secretari/a i President/a que pertanyerà a la Universitat Jaume I	Aquest ús es recomana en formularis i en textos administratius oberts en què el ciutadà o la ciutadana ha d'emplenar buits, però no es poden emprar en textos seguits. Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	Es nomenarà un secretari o secretaria i un president o presidenta que pertanyerà a la Universitat Jaume I	Se nombrará un secretario o secretaria y un presidente o presidenta que pertenecerá a la Universitat Jaume I	Acord integració infermeria
12	Incremento de places en el grau en Infermeria a la Universitat Jaume I a partir del curs 2018/19: 60 estudiants	En aquest cas es pot ometre el terme conflictiu.	Increment de places en el grau en Infermeria a la Universitat Jaume I a partir del curs 2018/19: 60 places	Incremento de plazas en el grado en Enfermería en la Universitat Jaume I a partir del curso 2018/19: 60 plazas	Acord integració infermeria
13	Títol de experto universitario	Aquest ús es recomana en formularis i en	Título de experto o experta	Títol d'expert o experta universitari	Normativa de los estudios propios de

		<p>textos administratius oberts en què el ciutadà o la ciutadana ha d'emplenar buits, però no es poden emprar en textos seguits.</p> <p>Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori</p>	universitario		postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
14	Especialización de titulados universitarios oficiales	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori. Els adjectius han de concordar en masculí plural, d'acord amb la normativa actual	Especialización de titulados y tituladas universitarios oficiales	Especialització de titulats i titulades universitaris oficials	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
15	Técnicas o habilidades que los titulados y los profesionales puedan necesitar	Cal fer constar els dos gèneres només en el nucli gramatical i deixar la resta de partícules amb la concordança habitual i usar les dobles formes, sense abreujar i	Técnicas o habilidades que los titulados y tituladas y los y las profesionales puedan necesitar	Tècniques o habilitats que els titulats i titulades i els i les professionals puguin necessitar	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I

		coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori			
16	Dirigidas en las empresas, a los trabajadores y profesionales y a las instituciones	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma o col·lectiu genèric referit a persones i usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	Dirigidas en las empresas, al personal laboral y a los y las profesionales y a las instituciones	Dirigides en les empreses, al personal laboral i als i les professionals i a les institucions	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
17	Son funciones del Director del estudio:	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un col·lectiu genèric referit a organismes, institucions i serveis o càrrecs	Son funciones de la dirección del estudio:	Són funcions de la direcció de l'estudi:	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
18	Será realizada por un PDI a tiempo completo	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un col·lectiu genèric referit a persones	Será realizada por un o una miembro del PDI a tiempo completo	Serà realitzat per un o una membre del PDI a temps complet	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
19	Nombre del director (y codirector)	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de	Nombre del director o directora (y codirector o codirectora)	Nombre del director o directora (i codirector o codirectora)	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la

		qualsevol dels dos gèneres com a accessori			Universitat Jaume I
20	Este fraccionamiento se aplicará también a los cursos de especialización y los cursos de experto	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	Este fraccionamiento se aplicará también a los cursos de especialización y los cursos de experto o experta	Aquest funcionament s'aplicarà també als cursos d'especialització i als cursos d'expert o experta	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
21	Los responsables del desarrollo de propuestas de estudios propios de postgrado deben presentarlas	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma introduït pel mot <i>persona</i> més l'adjectiu adient	Las personas responsables del desarrollo de propuestas de estudios propios de postgrado deben presentarlas	Les persones responsables del desenvolupament de propostes d'estudis de postgrau hauran de presentar-les	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
22	Los aspectos relativos a la matrícula de los alumnos	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un col·lectiu genèric referit a persones	Los aspectos relativos a la matrícula del alumnado	Els aspectes relatius a la matrícula de l'alumnat	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
23	Movilidad de alumnos y profesores	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un col·lectiu genèric referit a persones	Movilidad del alumnado y profesorado	Mobilitat de l'alumnat i professorat	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
24	No se admitirán matrículas de nuevos alumnos	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de	No se admitirán matrículas de nuevos alumnos o alumnas	No s'admetran matrícules de nous o noves alumnes	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la

		qualsevol dels dos gèneres com a accessori			Universitat Jaume I
25	El Vicerrectorado en competencias de Estudiantes gestionará las posibles becas	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un col·lectiu genèric referit a persones	El vicerrectorado en competencias de alumnado gestionará las posibles becas	El vicerectorat en competències d'alumnat gestionarà les possibles beques	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
26	En aquellos estudios propios de postgrado donde los estudiantes deban hacer prácticas externas, no sean alumnos en otros estudios de la UJI y sean mayores de 28 años	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un col·lectiu genèric referit a persones	En aquellos estudios propios de postgrado donde el estudiantado deba hacer prácticas externas, no sean alumnos o alumnas en otros estudios de la UJI y sean mayores de 28 años	En aquells estudis propis de postgrau on l'alumnat haja de realitzar pràctiques externes, no siga alumnat en altres estudis de l'UJI i siguen majors de 28 anys	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
27	Se potencia la participación del profesorado de otras universidades y de técnicos de las empresas	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma o col·lectiu genèric referit a persones	Se potencia la participación del profesorado de otras universidades y del personal técnico de las empresas	Es potencia la participació del professorat d'altres universitats i del personal tècnic de les empreses	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
28	Excepcionalmente, el Rector , como órgano de contratación, podrá autorizar por razones justificadas la modificación de estos porcentajes	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un col·lectiu genèric referit a organismes, institucions i serveis o càrrecs	Excepcionalmente, el rectorado, como órgano de contratación, podrá autorizar por razones justificadas la modificación de estos porcentajes	Excepcionalment, el rectorat, com òrgan de contractació, podrà autoritzar per raons justificades la modificació d'aquests percentatges	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I

29	En función de la adecuación de la formación previa de los solicitantes	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma introduït pel mot <i>persona</i> més l'adjectiu adient	En función de la adecuación de la formación previa de las personas solicitantes	En funció de l'adequació de la formació prèvia de les persones sol·licitants	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
30	El director académico del título propio puede solicitar la admisión a los estudios conducentes a títulos propios de postgrado los candidatos que, sin poseer una titulación universitaria, están ejerciendo o han ejercido tarea profesional	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	El director o directora académico del título propio puede solicitar la admisión a los estudios conducentes a títulos propios de postgrado los candidatos o candidatas que, sin poseer una titulación universitaria, están ejerciendo o han ejercido tarea profesional	El director o directora acadèmic del títol propi pot sol·licitar l'admissió als estudis conduents a títols propis de postgrau els candidats o candidates que, sense posseir una titulació universitària, estan exercint o han exercit una tasca professional	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
31	Pueden acceder a un estudio de formación continua los titulados, los profesionales y los estudiantes,	Cal fer constar els dos gèneres només en el nucli gramatical, i deixar la resta de partícules amb la concordança habitual i substituir el substantiu amb marca sexista per un col·lectiu genèric referit a persones	Pueden acceder a un estudio de formación continua los titulados y tituladas, los y las profesionales y el estudiantado,	Poden accedir a un estudi de formació contínua els titulats i titulades, els i les professionals i l'alumnat,	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
32	El alumno, una vez admitido	Cal substituir el substantiu amb	El alumnado, una vez	L'alumnat, una vegada admès	Normativa de los estudios

	por la dirección del estudio, debo formalizar la matrícula	marca sexista per un col·lectiu genèric referit a persones	admitido por la dirección del estudio, debo formalizar la matrícula	per la direcció de l'estudi, formalitzarà la matrícula	propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
33	Los alumnos podrán solicitar la revisión de notas	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un col·lectiu genèric referit a persones	El estudiantado podrá solicitar la revisión de notas	L'alumnat podrà sol·licitar la revisió de notes	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
34	Los títulos propios de postgrado, de especialización y de experto deben ser solicitados por la persona interesada en el Negociado de Títulos del Servicio de Gestión de la Docencia y Estudiantes (SGDE).	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori i substituir el substantiu amb marca sexista per un col·lectiu genèric referit a persones	Los títulos propios de postgrado, de especialización y de experto o experta deben ser solicitados por la persona interesada en el Negociado de Títulos del Servicio de Gestión de la Docencia y Estudiantado (SGDE).	Els títols propis de postgrau, d'especialització o d'expert o experta s'hauran de sol·licitar per la persona interessada al Negociat de Títols del Servei de Gestió de la Docència i l'Estudiantat (SGDE).	Normativa de los estudios propios de postgrado y formación continua de la Universitat Jaume I
35	Quan a més es realitzi cessió o comunicació de dades entre les parts o a tercers s'inclourà el text següent:	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma o col·lectiu genèric referit a persones	Quan a més es realitza cessió o comunicació de dades entre les parts o a terceres parts s'ha d'incloure el text següent:	Cuando además se realice cesión o comunicación de datos entre las partes o a terceras partes se incluirá el texto siguiente:	LOPD, Clàusula
36	o li sigui requerit per l'autoritat competent, judges o tribunals	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma o col·lectiu genèric referits	o li siga requerit per l'autoritat competent, la justícia o tribunals	o le sea requerido por la autoridad competente, la justicia, o tribunales de	LOPD, Clàusula

	d'acord amb la legalitat vigent.	a organismes, institucions i serveis o càrrecs	d'acord amb la legalitat vigent.	acuerdo con la legalidad vigente.	
37	serà responsabilitat seva la informació sobre el nou tractament i sol·licitud de consentiment a l'interessat ,	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma introduït pel mot <i>persona</i> més l'adjectiu adient	Serà responsabilitat seua la informació sobre el nou tractament i sol·licitud de consentiment a la persona interessada,	será responsabilidad suya la información sobre el nuevo tratamiento y solicitud de consentimiento de la persona interesada,	LOPD, Clàusula
38	En el cas que el tractament de dades per un tercer per compte d'alguna de les parts signants es realitzi per un encarregat del tractament establert fora del territori de la Unió Europea	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma o col·lectiu genèric referit a persones i substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma introduït pel mot <i>persona</i> més l'adjectiu adient	En el cas que el tractament de dades per una tercera part per compte d'alguna de les parts signants es realitzi per la persona encarregada del tractament establert fora del territori de la Unió Europea	En el caso de que el tratamiento de datos por una tercera parte por cuenta de alguna de las partes firmantes se realice por la persona encargada del tratamiento establecido fuera del territorio de la Unión Europea	LOPD, Clàusula
39	Junto a los responsables de información, sistema y seguridad descritos en la política de seguridad de la información, como responsables directos de los activos TI, constituirán el conjunto de agentes	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma introduït pel mot <i>persona</i> més l'adjectiu adient	Junto a las personas responsables de información, sistema y seguridad descritos en la política de seguridad de la información, como personas responsables directas de los activos TI, constituirán el conjunto de	Junt amb les persones responsables d'informació, sistema i seguretat descrites en la política de seguretat de la informació, com a persones responsables directes dels actius TI, constituirán el conjunt d'agents	Marc de govern de bones pràctiques en la gestió del procés tecnològic a la Universitat. Febrer 2018

	implicados en el proceso.		agentes implicados en el proceso.	implicats en el procés.	
40	La coordinación con el resto de estructuras universitarias queda establecida por la pertenencia a ellas de los participantes en el proceso:	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma introduït pel mot <i>persona</i> més l'adjectiu adient	La coordinación con el resto de estructuras universitarias queda establecida por la pertenencia a ellas de las personas participantes en el proceso:	La coordinació amb la resta d'estructures universitàries queda establida per la pertinència a aquestes de les persones participants en el procés:	Marc de govern de bones pràctiques en la gestió del procés tecnològic a la Universitat. Febrer 2018
41	Solicitud. Firmada por el promotor de la propuesta de iniciativa.	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	Solicitud. Firmada por el promotor o promotora de la propuesta de iniciativa.	Sol·licitud. Signada pel promotor o promotora de la proposta d'iniciativa.	Marc de govern de bones pràctiques en la gestió del procés tecnològic a la Universitat. Febrer 2018
42	Aprobación formal por el responsable funcional del promotor .	Cas d'un mot invariable en professions, càrrecs i oficis, cal usar la marca del femení i del masculí indicada pels determinants	Aprobación formal por el o la responsable funcional del promotor.	Aprovació formal pel o la responsable funcional del promotor.	Marc de govern de bones pràctiques en la gestió del procés tecnològic a la Universitat. Febrer 2018
43	Fases de ejecución de la propuesta entre técnicos de las unidades de soporte TI.	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per una paraula de significat col·lectiu per evitar la connotació sexista	Fases de ejecución de la propuesta entre el equipo técnico de las unidades de soporte TI.	Fases d'execució de la proposta entre l'equip tècnic de les unitats de suport TI.	Marc de govern de bones pràctiques en la gestió del procés tecnològic a la Universitat. Febrer 2018

44	Es posible celebrar sucesivos contratos menores con un contratista :	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma o col·lectiu genèric referit a persones i així ometre el terme conflictiu	Es posible celebrar sucesivos contratos menores con una parte contractual:	És possible celebrar successius contractes menors amb una part contractual:	Instrucció per a la tramitació dels expedients de contractes menors conforme a la llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic
45	cuando las obras, los suministros o los servicios solo puedan ser encomendados a un empresario determinado, por alguna de las siguientes razones:	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	cuando las obras, los suministros o los servicios solo puedan ser encomendados a un empresario o empresaria determinado, por alguna de las siguientes razones:	quan les obres, els subministraments o els serveis solament pugen ser encomanats a un empresari o empresària determinat, per alguna de les següents raons:	Instrucció per a la tramitació dels expedients de contractes menors conforme a la llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic
46	Trimestralmente deberá publicarse en el perfil de contratante de la Universidad (perfil que debe estar alojado en la Plataforma de Contratación del Sector Público), la siguiente información:	És un apartat d'un contracte que s'ha de deixar així perquè és el seu nom.	No es canvia	Trimestralment s'haurà de publicar en el perfil del contractant de la Universitat (perfil que haurà d'estar allotjat a la Plataforma de Contractació del Sector Públic), la següent informació:	Instrucció per a la tramitació dels expedients de contractes menors conforme a la llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic
47	vendrán firmadas por el director/a o decano/a de la unidad y se confeccionarán por el proponente de la contratación.	Cal usar col·lectius en sentit genèric en aquest cas referit a organismes, institucions i serveis o càrrecs i substituir el substantiu amb	vendrán firmadas por la dirección y el decanato de la unidad y se confeccionarán por la persona proponente de la contratación.	vindran signades per la direcció i el deganat de la unitat i es confeccionarà per la persona proponent de la contractació.	Instrucció per a la tramitació dels expedients de contractes menors conforme a la llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic

		marca sexista per un sintagma introduït pel mot <i>persona</i> més l'adjectiu adient			
48	RESULTANDO que, consta la comprobación a través de la aplicació informàtica de que el propuesto como contratista no ha suscrito más contratos menores que individual o conjuntamente superen los importes establecidos en la ley para los contratos menores por unidad funcional en el plazo de un año inmediatamente anterior.	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma introduït pel mot <i>persona</i> més l'adjectiu adient	RESULTANDO que, consta la comprobación a través de la aplicació informàtica de que la persona propuesta como contratista no ha suscrito más contratos menores que individual o conjuntamente superen los importes establecidos en la ley para los contratos menores por unidad funcional en el plazo de un año inmediatamente anterior.	RESULTANT que, consta la comprovació a través de l'aplicació informàtica que la persona proposada com a contractista no ha subscrit més contractes menors que individual o conjuntament superen els imports establits en la llei per als contractes menors per unitat funcional en el termini d'un any immediatament anterior.	Instrucció per a la tramitació dels expedients de contractes menors conforme a la llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic
49	El director o directora responsable de cada una de les ajudes sol·licitades pot ser qualsevol PDI de l'UJI membre del GIE o SPIE, amb un màxim de dos PDI com a codirectors d'ajuda. En l'ajuda al	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori, substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma o col·lectiu genèric referit a	El director o directora responsable de cada una de les ajudes sol·licitades pot ser qualsevol professor o professora de l'UJI membre del GIE o SPIE, amb un màxim de dos membres del professorat com a	El director o directora responsable de cada una de las ayudas solicitadas puede ser cualquier profesor o profesora de la UJI miembro del GIE o SPIE, con un máximo de dos miembros del	Convocatòria d'ajudes a la innovació educativa de la Universitat Jaume I. Curs 2018/19

	funcionament del GIE o SPIE el PDI que ostenta la direcció del mateix obligatòriament ha de ser director o codirector .	persones i usar col·lectius en sentit genèric en aquest cas referit a organismes, institucions i serveis o càrrecs	codirectors o codirectores d'ajuda. En l'ajuda al funcionament del GIE o SPIE el professorat que ostenta la direcció del mateix obligatòriament ha de ser director o directora o codirector o codirectora.	profesorado como codirectores o codirectoras de ayuda. En la ayuda al funcionamiento del GIE o SPIE el profesorado que ostenta la dirección del mismo obligatoriamente e tiene que ser director o directora o codirector o codirectora	
50	necessàriament ha de participar i coordinar-lo el PDI responsable de la coordinació la titulació i la seua participació no li computarà a efectes del màxim de GIE/SPIE en què pot dirigir i participar un PDI .	Cal usar col·lectius en sentit genèric en aquest cas referit a organismes, institucions i serveis o càrrecs i usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	necessàriament ha de participar i coordinar-lo el professorat responsable de la coordinació la titulació i la seua participació no li computarà a efectes del màxim de GIE/SPIE en què pot dirigir i participar un professor o professora.	necesariamente debe participar y coordinarlo el profesorado responsable de la coordinación, la titulación y su participación no le computará a efectos del máximo de GIE/SPIE que puede dirigir y participar un profesor o profesora.	Convocatòria d'ajudes a la innovació educativa de la Universitat Jaume I. Curs 2018/19
51	Pagaments a tercers per assistències (pressupost de capítol II):	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma o col·lectiu genèric referit a persones	Pagaments a tercers parts per assistències (pressupost de capítol II):	Pagos a terceras partes por asistencias (presupuesto de capítulo II):	Convocatòria d'ajudes a la innovació educativa de la Universitat Jaume I. Curs 2018/19
52	Les ajudes concedides s'han de	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i	Les ajudes concedides s'han de	Las ayudas concedidas se transferirán al	Convocatòria d'ajudes a la innovació

	transferir al departament del PDI que firme com a primer director en les respectives sol·licituds,	coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	transferir al departament del professor o professora que firme com a primer director o directora en les respectives sol·licituds,	departamento del profesor o profesora que firme como primer director o directora en las respectivas solicitudes,	educativa de la Universitat Jaume I. Curs 2018/19
53	Així mateix, es pot demanar l'assessorament d' altres experts de la Universitat.	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	Així mateix, es pot demanar l'assessorament d' altres experts o expertes de la Universitat.	Así mismo, se puede pedir el asesoramiento de otros expertos o expertas de la Universidad.	Convocatòria d'ajudes a la innovació educativa de la Universitat Jaume I. Curs 2018/19
54	OBLIGACIONES DE LES PERSONES BENEFICIÀRIES 3.9.1. Els grups beneficiaris de les ajudes es comprometen a:	Com parla de grups es pot ometre el terme conflictiu del títol perquè després ja queda especificat i evitem usar un llenguatge sexista	OBLIGACIONES 3.9.1. Els grups beneficiaris de les ajudes es comprometen a:	OBLIGACIONES 3.9.1 Los grupos beneficiarios de las ayudas se comprometen a:	Convocatòria d'ajudes a la innovació educativa de la Universitat Jaume I. Curs 2018/19
55	Aquestes publicacions hauran de ser aportades pels seus autors al seu respectiu departament	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	Aquestes publicacions hauran de ser aportades pels seus autors o autores al seu respectiu departament	Estas publicaciones deberán ser aportadas por sus autores o autoras a su respectivo departamento para que sean introducidas en la base de productividad científica de la UJI.	Convocatòria d'ajudes a la innovació educativa de la Universitat Jaume I. Curs 2018/19
56	s'aplicarà una reducció igual al	Cal usar les dobles formes,	s'aplicarà una reducció igual al	se aplicará una reducción igual	Programa de suport a les

	percentatge de dedicació de l'investigador indicat en la sol·licitud.	sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	percentatge de dedicació del investigador o investigadora indicat en la sol·licitud.	al porcentaje de dedicación del investigador o investigadora indicado en la solicitud	activitats d'investigació i d'innovació i transferència del PDI de la Universitat Jaume I
57	Les reduccions es podran assignar a qualsevol professor/a participant en el projecte segons la proposta del investigador principal	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	Les reduccions es podran assignar a qualsevol professor o professora participant en el projecte segons la proposta del investigador o investigadora principal	Las reducciones se podrán asignar a cualquier profesor o profesora participante en el proyecto según la propuesta del investigador o investigadora principal	Programa de suport a les activitats d'investigació i d'innovació i transferència del PDI de la Universitat Jaume I
58	Descripció del procés a emprar per la universitat per a la integració del docent o investigador dins del seu PDI a la finalització del contracte d'investigador distingit	Cal ometre el terme conflictiu substituint el substantiu amb marca sexista per un sintagma introduït pel mot <i>persona</i> més l'adjectiu adient i usant les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	Descripció del procés a emprar per la universitat per a la integració de la persona seleccionada dins del seu PDI a la finalització del contracte d'investigador o investigadora distingit	Descripción del proceso a seguir por la universidad para la integración de la persona seleccionada dentro de su PDI a la finalización del contrato de investigador o investigadora distinguido	Expressions d'interès per part de departaments universitaris per a la convocatòria 2018 d'ajudes Beatriz Galindo
59	El docent i/o investigador ha d'acreditar una experiència, com a màxim, de 7 anys en	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma introduït pel mot <i>persona</i>	La persona seleccionada docent i/o investigador ha d'acreditar una experiència,	La persona seleccionada docente y/o investigador tiene que acreditar una	Expressions d'interès per part de departaments universitaris per a la

	docència i investigació en l'estranger a comptar des de l'obtenció del títol de doctor .	més l'adjectiu adient	com a màxim, de 7 anys en docència i investigació en l'estranger a comptar des de l'obtenció del títol de doctor o doctora.	experiencia, como máximo, de siete años en docencia e investigación en el extranjero a contar desde la obtención del título de doctor o doctora.	convocatòria 2018 d'ajudes Beatriz Galindo
60	Dotació econòmica, requisits dels docents o investigadors i altres condicions	Es pot ometre el terme conflictiu del títol perquè després ja queda especificat durant el text i evitem usar un llenguatge sexista	Dotació econòmica, requisits i altres condicions	Dotación económica, requisitos y otras condiciones	Expressions d'interès per part de departaments universitaris per a la convocatòria 2018 d'ajudes Beatriz Galindo
61	La part corresponent a la Universitat Jaume I serà coberta amb fons generals de la universitat sense que tinga que ser sufragada amb càrrec de recursos dels sol·licitants .	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma introduït pel mot <i>persona</i> més l'adjectiu adient	La part corresponent a la Universitat Jaume I serà coberta amb fons generals de la universitat sense que tinga que ser sufragada amb càrrec de recursos de la persona que ho sol·licita.	La parte correspondiente a la Universitat Jaume I estará cubierta con fondos generales de la Universitat sin que tenga que ser sufragada a cargo de recursos de la persona que lo solicite.	Expressions d'interès per part de departaments universitaris per a la convocatòria 2018 d'ajudes Beatriz Galindo
62	Breu resum, màxim 500 paraules, del projecte investigador i de transferència tecnològica que haurà de realitzar el docent o investigador candidat .	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma introduït pel mot <i>persona</i> més l'adjectiu adient	Breu resum, màxim 500 paraules, del projecte investigador i de transferència tecnològica que haurà de realitzar la persona candidata.	Breve resumen, máximo 500 palabras, del proyecto investigador y de transferencia tecnológica que deberá realizar la persona candidata.	Expressions d'interès per part de departaments universitaris per a la convocatòria 2018 d'ajudes Beatriz Galindo

63	Per a la comoditat de l'usuari i la millora del servei, es recomana remetre les consultes amb el assumpte "Convocatòria Beatriz Galindo"	Cal ometre el terme conflictiu i substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma introduït pel mot <i>persona</i> més l'adjectiu adient	Per a la comoditat de les persones sol·licitants i la millora del servei, es recomana remetre les consultes amb el assumpte "Convocatòria Beatriz Galindo"	Para la comodidad de las personas solicitantes y la mejora del servicio, se recomienda remitir las consultas con el asunto "Convocatoria Beatriz Galindo"	Expressions d'interès per part de departaments universitaris per a la convocatòria 2018 d'ajudes Beatriz Galindo
64	Los datos recogidos serán incorporados y tratados en el fichero de donantes ,	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma introduït pel mot <i>persona</i> més l'adjectiu adient	Los datos recogidos serán incorporados y tratados en el fichero de las personas donantes,	Les dades recollides seran incorporades i tractades en el fitxer de les persones donants,	Normativa de donación del cuerpo para la ciencia médica
65	al final todo el relato es un gran ejercicio de mezclanza de las obras e imaginarios de otros autores que no consigue hacer brillar las interpretaciones	Aquest exemple no es pot corregir perquè es tracta d'un text firmat per l'autora Paula López	al final todo el relato es un gran ejercicio de mezclanza de las obras e imaginarios de otros autores que no consigue hacer brillar las interpretaciones	al final tot el relat és un gran exercici de mescladissa de les obres i imaginaris d'altres autors que no aconsegueix fer brillar les interpretacions	PMP Quién te cantará
66	Cadascuna de les assignatures pertanyents als estudis oficials de grau i màster tindrà una guia docent que serà el document oficial de referència per als estudiants que la cursen i els professors	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma o col·lectiu genèric referit a persones	Cadascuna de les assignatures pertanyents als estudis oficials de grau i màster tindrà una guia docent que serà el document oficial de referència per a l'estudiantat que la curse i el professorat que	Cada una de las asignaturas pertenecientes a los estudios oficiales de grado y máster tendrá una guía docente que será el documento oficial de referencia para el estudiantado que la curse y el	Normativa d'avaluació dels estudis oficials de grau i màster de la Universitat Jaume I

	que la imparteixen.		la imparteix.	profesorado que la imparta.	
67	Sistema d'avaluació (incloent procediments, criteris, requisits de superació, consideració de "No Presentat" , i qualsevol altra consideració necessària)	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	Sistema d'avaluació (incloent-hi procediments, criteris, requisits de superació, consideració de "no presentat o presentada", i qualsevol altra consideració necessària)	Sistema de evaluación (incluyendo procedimientos, criterios, requisitos de superación, consideración de "no presentado o presentada", y cualquier otra consideración necesaria)	Normativa d'avaluació dels estudis oficials de grau i màster de la Universitat Jaume I
68	sempre que ho autoritze el director del Centre amb la conformitat del vicedeganat/vicedirecció del Títol.	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	sempre que ho autoritze el director o directora del centre amb la conformitat del Vicedeganat/Vicedirecció del Títol.	siempre que lo autorice el director o directora del centro con la conformidad del Vicedecanato/Vicedirección del Título.	Normativa d'avaluació dels estudis oficials de grau i màster de la Universitat Jaume I
69	És donarà la consideració de "Presentat" a una assignatura a l'estudiantat que haja realitzat la prova final,	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	És donarà la consideració de "presentat o presentada" a una assignatura a l'estudiantat que haja realitzat la prova final,	Se dará la condición de presentado o presentada a una asignatura al alumnado que haya realizado la prueba final,	Normativa d'avaluació dels estudis oficials de grau i màster de la Universitat Jaume I
70	Els canvis individuals de les dates d'una prova final d'avaluació s'hauran d'acordar entre l'alumnat afectat i el professor	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	Els canvis individuals de les dates d'una prova final d'avaluació s'hauran d'acordar entre l'alumnat afectat i el professor o	Los cambios individuales de las fechas de una prueba final de evaluación se acordarán entre el alumnado afectado y el profesor o profesora	Normativa d'avaluació dels estudis oficials de grau i màster de la Universitat Jaume I

	responsable de l'assignatura.		professora responsable de l'assignatura.	responsable de la asignatura.	
71	Els tècnics han d'informar a les direccions dels departaments i centres implicats de les mesures que cal prendre.	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per una paraula de significat col·lectiu per evitar la connotació sexista	L'equip tècnic ha d'informar a les direccions dels departaments i centres implicats de les mesures que cal prendre.	El equipo técnico tiene que informar a las direcciones de los departamentos y centros implicados las medidas que es necesario tomar.	Normativa d'avaluació dels estudis oficials de grau i màster de la Universitat Jaume I
72	Si per causes de força major el responsable de l'assignatura no pot emplenar i signar l'acta, assumirà aquestes funcions el director del departament corresponent	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma introduït pel mot <i>persona</i> més l'adjectiu adient i substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma o col·lectiu genèric referit a organismes, institucions i serveis o càrrecs	Si per causes de força major la persona responsable de l'assignatura no pot emplenar i signar l'acta, assumirà aquestes funcions la direcció del departament corresponent.	Si por causas de fuerza mayor la persona responsable de la asignatura no puede rellenar y firmar el acta, asumirá estas funciones la dirección del departamento correspondiente.	Normativa d'avaluació dels estudis oficials de grau i màster de la Universitat Jaume I
73	En el cas de tribunals de TFG i TFM i PE la revisió es farà pel president , que en tot cas haurà de resoldre la qualificació amb el consens de tots el membres .	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori i ometre el terme conflictiu substituint el substantiu amb marca sexista per un sintagma	En el cas de tribunals de TFG i TFM i PE la revisió es farà pel president o presidenta, que en tot cas haurà de resoldre la qualificació amb el consens de tot el tribunal.	En el caso de los tribunales de TFG, TFM y PE la revisión la hará el presidente o presidenta, que en todo caso deberá resolver la calificación con el consenso de todo el tribunal.	Normativa d'avaluació dels estudis oficials de grau i màster de la Universitat Jaume I

		o col·lectiu genèric referit a organismes, institucions i serveis o càrrecs			
74	La fase siguiente es cualitativa, y se basa en los informes emitidos por los profesores y responsables académicos (departamentos y titulaciones) como respuesta a los resultados de la primera fase.	Cal substituir el substantiu amb marca sexista per un sintagma o col·lectiu genèric referit a persones i Cal substituir el substantiu amb marca sexista per una paraula de significat col·lectiu per evitar la connotació sexista	La fase siguiente es cualitativa, y se basa en los informes emitidos por el profesorado y el equipo de responsables académicos (departamentos y titulaciones) como respuesta a los resultados de la primera fase.	La fase següent és qualitativa, i participa dels informes emesos pel professorat i l'equip de responsables acadèmics (departaments i titulacions) com a resposta als resultats de la primera fase.	Evaluación de la actividad docente
75	Se ha evaluado a un total de 1.223 profesores/as con docencia en la UJI en el curso 2016-17.	Cal usar les dobles formes, sense abreujar i coordinades perquè evita la consideració de qualsevol dels dos gèneres com a accessori	Se ha evaluado a un total de 1.223 profesores y profesoras con docencia en la UJI en el curso 2016-17.	S'ha avaluat un total de 1.223 professors i professores amb docència en l'UJI en el curs 2016/17.	Evaluación de la actividad docente
76	Como se especificó en el alcance de la evaluación, los análisis de este informe se realizan sobre el profesorado evaluado en el curso 2016-17 y con docencia asignada en la UJI en el curso 2017-18, siendo un total de 1109	En aquest cas es pot ometre el terme conflictiu.	Como se especificó en el alcance de la evaluación, los análisis de este informe se realizan sobre el profesorado evaluado en el curso 2016-17 y con docencia asignada en la UJI en el curso 2017-18, siendo un total de	Com es va especificar en l'abast de l'avaluació, les anàlisi d'aquest informe es realitzen sobre el professorat avaluat en el curs 2016-17 i amb docència assignada en l'UJI en el curs 2017-18, que fan un total de	Evaluación de la actividad docente

	profesores/as.		1.109 evaluaciones.	1.109 avaluacions.	
--	-----------------------	--	------------------------	-----------------------	--